

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Філологічний факультет

Кафедра методики викладання германських мов

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ

МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ

Завідувач кафедри

/_____
(протокол № _____ від _____ вересня 2021 р.)

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАКТИЧНИЙ КУРС АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ З МОВЛЕННЄВОЮ
ПРАКТИКОЮ ТА КУРСОВОЮ РОБОТОЮ**
для здобувачів вищої освіти

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань __ 01 Освіта/ Педагогіка

Спеціальність __ 014.021 Середня освіта (Англійська мова і література)

Освітня програма __ Середня освіта. Мова і література (англійська, німецька),
перша – англійська

Мелітополь, 2021

Розробники: ст. викладач Єлісєєв І.А.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми (підпис) _____Тарасенко Т.В.

Таблиця 1

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4(3 сем.); 6(4 сем.)	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський), Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка Спеціальність 014.021 Середня освіта (Англійська мова і література) Освітня програма Середня освіта. Мова і література (англійська, німецька), перша – англійська	Обов'язкова	
Блоків – 4 у тому числі: курсова робота – 40 год. (1 кредит)		Рік підготовки:	
		2-й	
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120(3 сем.); 180(4 сем.); 300(за рік)		3-й	4-й
		Лекції	
		Практичні, семінарські	
		60 год.	72 год.
		Лабораторні	
		год.	
		Навчальна практика**	
		год.	год.
Тижневих годин – 5 (3 семестр) 5 (4 семестр)		Самостійна робота	
		60 год.	108 год.
		Вид контролю 1 семестр(залік) 2 семестр (екзамен)	

2. Мета навчальної дисципліни

Місце дисципліни у освітній програмі– обов'язкова.

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у студентів іншомовної комунікативної компетентності шляхом розвитку мовних навичок та мовленнєвих умінь студентів у сфері сучасної англійської мови, узагальнення та систематизація студентами мовних знань, робота з іншомовною лексикою та граматичними конструкціями, з метою створення міцної бази для здійснення комунікативних функцій у різних ситуаціях

спілкування, подальшого використання набутих навичок у роботі під час виробничої педагогічної практики, у процесі подальшого оволодіння англійською мовою, що в свою чергу має створити міцну базу для самостійного удосконалення комунікативної компетентності; розвиток комунікативних здібностей студента, його пам'яті (слухової й зорової, оперативної і тривалої), уваги (довільної та мимовільної), логічного мислення, здатності до самооцінки та самовдосконалення, вольових якостей, пов'язаних із досягненням прогресу у навчальній діяльності; збагачення духовного світу студента, розширення його світогляду, знань про культуру і традиції країни, мова якої вивчається; формування у студентів культури спілкування іноземною мовою на рівні, достатньому для здійснення комунікативних актів як у навчальному середовищі, так і за його межами; розвиток толерантності, поваги до звичаїв і традицій іншого народу.

3. Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування дисципліною:

Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК3 Комунікаційні навички. Здатність до ефективного комунікування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні технічні терміни; вільне володіння державною мовою.</p> <p>ЗК4 Працювати самостійно, приймати ініціативу та керувати часом. Здатність до самостійного обрання оптимальних професійних дій для розв'язання завдань професійної діяльності; до використання елементів самоорганізації власної діяльності відповідно до професійних завдань.</p> <p>ЗК5 Групова робота. Здатність до міжособистісного спілкування; комунікаційні навички, здатність до самокритики, навички роботи в команді.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>Загально-професійні (базові)</p> <p>ФК4 Здатність володіти іншомовною комунікативною компетентністю;</p> <p>ФК14 Здатність правильно тлумачити у процесі спілкування мовленнєві реалії (соціальні, політичні, культурні, освітні, тощо), особливі правила мовленнєвої поведінки, характерні для країни, мова якої вивчається.</p>

4. Результати навчання:

Знання	РН 35 - шляхів розвитку і сучасного стану англійської мови із визначенням актуальних проблем мовознавства;
---------------	---

Застосування знань	<p>РН 334 - спілкуватися письмово й усно в іншомовному соціумі в рамках професійного й наукового спілкування;</p> <p>РН 335 - володіти основними поняттями, термінами, положеннями мовознавства та літературознавства, орієнтуючись на здобутки сучасної науки;</p> <p>РН 337 - систематично підвищувати рівень своєї професійної діяльності;</p>
Оцінювання	<p>РН О2 - оцінювати особистий інтелектуальний та професійний рівень з точки зору різних аспектів професійної діяльності з метою забезпечення конкурентоспроможності відповідних фахових послуг.</p>

5. Програма навчальної дисципліни

БЛОК I. MAN AND HIS ENVIRONMENT. PEOPLE AND PLACES. (3 семестр)

Тема 1. Introduction. Revision of tenses.

Тема 2 People and Jobs.

Тема 3. Places to Visit. Accommodation.Weather.

Тема 4. Stories. Types of Stories.

Тема 5. Revise and check.

БЛОК II. MAN AND HIS ENVIRONMENT.

PLEASANT AND NASTY EXPERIENCES

Тема 1. Disasters and Accidents

Тема 2. Festivals and Celebrations.

Тема 3. Meals. Eating Habits.

Тема 4. Revise and check.

БЛОК III. MAN AND HIS ENVIRONMENT.

ENVIRONMENTAL AND SOCIAL ISSUES (4 семестр)

Тема 1. Crime and Punishment

Тема 2. Sports. Hobbies. Sports Equipment.

Тема 3. Environmental Issues. Problems and Solutions.

Тема 4. Revise and check.

БЛОК IV. MAN AND HIS ENVIRONMENT.

TRAVEL, LEARN AND ENJOY.

Тема 1. Education. Types of Educational Places, Equipment.

Тема 2. Entertainment. Past-time Activities. Film Reviews.

Тема 3. Transport. Comparing Means of Transport.

Тема 4. Revise and check

6. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		пр.	інд.	сам. роб.
1	2	3	4	5
Семестр 3				
БЛОК I. MAN AND HIS ENVIRONMENT				
Тема 1. . Introduction. Revision of tenses.	4	2		2
Тема 2. People and Jobs.	20	10		10
Тема 3. Places to Visit	16	8		8
Тема 4. Stories. Types of Stories.	16	8		8
Тема 5. Revise and check.	4	2		2
Разом	60	30		30
БЛОК II. MAN AND HIS ENVIRONMENT				
Тема 1. Disasters and Accidents.	20	10		10
Тема 2. Festivals and Celebrations.	16	8		8
Тема 3. Meals. Eating Habits.	20	10		10
Тема 4. Revise and check.	4	2		2
Разом	60	30		30

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		пр.	інд.	сам. роб.
1	2	3	4	5
Семестр 4				
БЛОК III. MAN AND HIS ENVIRONMENT				
Тема 1. Crime and Punishment.	30	12		18
Тема 2. Sports. Hobbies. Sports.	26	10		16
Тема 3. Environmental Issues.	30	12		18
Тема 4. Revise and check.	4	2		2
Разом	90	36		54

БЛОК IV. MAN AND HIS ENVIRONMENT				
Тема 1. Education. Types of Educational Places.	30	12		18
Тема 2. Entertainment. Past-time Activities.	26	10		16
Тема 3. Transport. Comparing Means of Transport.	30	12		18
Тема 4. Revise and check	4	2		2
Разом	90	36		54
Разом за 4 семестр	180	72		108
Разом за рік	300	132		168

7. Теми практичних занять (3 семестр)

Таблиця 3

№ з/п	Назва теми та питання, що вивчаються	Форми контролю	Кількість годин
1	Introduction. Revision of tenses. Sentence Formation (word order). Working out meaning from context. Intonation, stress and rhythm in questions. Auxiliary verbs. Using a dictionary. Vocabulary “Personality”, “People and Jobs”	Опитування, бесіда, тестові завдання	2
2	People and Jobs. Present Simple, Present Continuous (affirmative, negative, interrogative). Consonant and Vowel sounds. Vocabulary “ Personality. People and Jobs”. Too-enough. Phrasal Verbs: <i>give</i>	Опитування, бесіда, тестові завдання	10
3	Places to Visit. Past Tenses. Present Perfect-Present Perfect Cont. Relative Pronouns. Phrasal Verbs: <i>take</i>	Опитування, бесіда, тестові завдання	8
4	Stories. Types of Stories. Reported Speech. Sequence Markers. Phrasal Verbs: <i>get</i> . Narrating a Story. Use of Senses/Feelings.	Опитування, бесіда, тестові завдання	8
5	Revise and check. Review of the tenses: Test.	Опитування, бесіда, тестові завдання	2
6	Disasters and Accidents. Conditionals. Wishes. Causes/Prevention of Accidents. Phrasal Verbs: <i>cut</i> . Commenting on Disasters.	Тестування	10
7	Festivals and Celebrations. Passive Voice. Causative Form. Vocabulary related to Festivals/Ceremonies, Feelings, Superstitions. Phrasal Verbs: <i>carry</i> .	Опитування, бесіда, тестові завдання	8
8	Meals. Eating Habits. Countable/Uncountable nouns. Articles. <i>Some/Any/No</i> . Expressing Preferences. <i>So/Such</i> .	Опитування, бесіда, тестові	10

	Question Tags. Vocabulary related to Cooking, Kitchen Equipment. Phrasal Verbs: <i>turn</i> .	завдання	
9	Revise and check. Review of the Tenses and all the Material Studied. Test.	Опитування, бесіда, тестові завдання	2
Разом			60

Теми практичних занять (4 семестр)

Таблиця 3

№ з/п	Назва теми та питання, що вивчаються	Форми контролю	Кількість годин
1	Crime and Punishment. Expressing Possibility, Assumptions, Obligation, Necessity, Prohibition, Criticism. Making Assumptions. Vocabulary of Crime and Punishment. Courtroom Vocabulary. Phrasal Verbs: <i>break</i> .	Опитування, бесіда, тестові завдання	12
2	Sports. Hobbies. Gerund-Infinitive. <i>Neither/nor-so</i> . Adjectives/Nouns of Personal Qualities. Vocabulary Related to Sports, Hobbies, Activities. Phrasal Verbs: <i>grow</i> .	Опитування, бесіда, тестові завдання	10
3	Environmental Problems. Positive/Negative Addition. Expressing Contrast. Joining Ideas. Cause/Reason and Result. Reasons Animals Become Extinct. Problems and Solutions. Phrasal Verbs: <i>put</i> .	Опитування, бесіда, тестові завдання	12
4	Revise and check. Revise and check.	Опитування, бесіда, тестові завдання	2
5	Education. Expressing Purpose. Future Forms. Types of Educational Places, Equipment. Describing Qualities of a Teacher. School Subjects. Phrasal Verbs: <i>bring</i> .	Опитування, бесіда, тестові завдання	12
6	Entertainment. Past-time Activities. Asking for/Refusing/Giving Permission, Offers/Suggestions. Participles. Bare Infinitive/-ing Form. Tense Revision .Film Reviews. Places/Types of Entertaining. Phrasal Verbs: <i>run</i> .	Тестування	10
7	Transport. Means of Transport. Vocabulary Related to Cars. Comparative/Superlative Forms. Comparing Means of Transport. Booking a Ticket. Checking in at the Airport. Phrasal Verbs: <i>go</i> .	Опитування, бесіда, тестові завдання	12
8	Revise and check. Review of all the Material Studied. Test..	Опитування, бесіда, тестові завдання	2
Разом			72

8. Самостійна робота. Теми для самостійного опрацювання (3 семестр)

Таблиця 4

№ з/п	Теми і перелік питань що внесені на самостійне опрацювання
1	Revision of tenses. Sentence Formation (word order). Working out meaning from context. Intonation, stress and rhythm in questions. Auxiliary verbs. Using a dictionary. Vocabulary "Personality", "People and Jobs"
2	People and Jobs. Present Simple, Present Continuous (affirmative, negative, interrogative). Consonant and Vowel sounds. Vocabulary "Personality. People and Jobs". Too-enough. Phrasal Verbs: <i>give</i>
3	Places to Visit. Past Tenses. Present Perfect-Present Perfect Cont. Relative Pronouns. Phrasal Verbs: <i>take</i>
4	Stories. Types of Stories. Reported Speech. Sequence Markers. Phrasal Verbs: <i>get</i> . Narrating a Story. Use of Senses/Feelings.
5	Review of the Tenses and all the Material Studied. Test.
6	Disasters and Accidents. Conditionals. Wishes.Causes/Prevention of Accidents. Phrasal Verbs: <i>cut</i> . Commenting on Disasters.
7	Festivals and Celebrations. Passive Voice. Causative Form. Vocabulary related to Festivals/Ceremonies, Feelings, Superstitions. Phrasal Verbs: <i>carry</i> .
8	Meals. Eating Habits. Countable/Uncountable nouns. Articles. <i>Some/Any/No</i> . Expressing Preferences. <i>So/Such</i> . Question Tags. Vocabulary related to Cooking, Kitchen Equipment. Phrasal Verbs: <i>turn</i> .
9	Review of the Tenses and all the Material Studied. Test.

Теми для самостійного опрацювання (4 семестр)

Таблиця 4

№ з/п	Теми і перелік питань що внесені на самостійне опрацювання
1	Crime and Punishment. Expressing Possibility, Assumptions, Obligation, Necessity, Prohibition, Criticism. Making Assumptions. Vocabulary of Crime and Punishment. Courtroom Vocabulary. Phrasal Verbs: <i>break</i> .
2	Sports. Hobbies. Gerund-Infinitive. <i>Neither/nor-so</i> . Adjectives/Nouns of Personal Qualities. Vocabulary Related to Sports, Hobbies, Activities. Phrasal Verbs: <i>grow</i> .
3	Environmental Problems. Positive/Negative Addition. Expressing Contrast. Joining Ideas. Cause/Reason and Result. Reasons Animals Become Extinct. Problems and Solutions. Phrasal Verbs: <i>put</i> .
4	Review of the Tenses and all the Material Studied. Test.
5	Education. Expressing Purpose. Future Forms. Types of Educational Places, Equipment. Describing Qualities of a Teacher. School Subjects. Phrasal Verbs: <i>bring</i> .
6	Entertainment. Past-time Activities. Asking for/Refusing/Giving Permission, Offers/Suggestions. Participles. Bare Infinitive/-ing Form. Tense Revision .Film Reviews. Places/Types of Entertaining. Phrasal Verbs: <i>run</i> .
7	Transport. Means of Transport. Vocabulary Related to Cars. Comparative/Superlative Forms. Comparing Means of Transport. Booking a Ticket. Checking in at the Airport. Phrasal Verbs: <i>go</i> .
8	Review of the Tenses and all the Material Studied. Test.

9. Методи навчання

1. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу:
 - пояснювально-ілюстративний;
 - репродуктивний;
 - проблемний;
 - частково-пошуковий (евристичний);
 - дослідницький.
2. За характером подачі (викладення) навчального матеріалу:
 - словесні;
 - наочні;
 - практичні.
3. За організаційним характером навчання методи:
 - організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
 - стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
 - контролю та самоконтролю у навчанні.

10. Форми і методи контролю

Види контролю відповідно до бально-накопичувальної системи оцінювання знань здобувачів вищої освіти в університеті: поточний, періодичний і підсумковий (семестровий) контроль.

Для оцінювання результатів навчання будуть використані наступні методи навчання: усний, письмовий, тестовий контроль, практична перевірка під час практичних занять; контроль виконання завдань самостійної роботи.

Форми контролю: залік (3 семестр), екзамен (4 семестр). Засоби діагностики: стандартизовані тести, есе, реферати, творчі проекти.

4. Критерії оцінювання відповідно до видів контролю

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення дисципліни.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до положення №283 від 29.08.2017 р. «Про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького».

Бали періодичної контрольної роботи, яка може проводитись за рік або семестр чотири, два або один раз, виставляються відповідно максимум 25, 50 і 100 балів за одну контрольну. Наприклад, періодичний контроль, який проводиться двічі в семестрі, є сумою балів (середньозважена оцінка) поточного контролю і балів за контрольну роботу за такою формулою:
$$S_1 = X_0 + X_1 = 4 + 18 = 22(6)$$
 Де S_1 – сума балів за перший періодичний

контроль, X_0 – середньозважене балів за всі теми, включаючи теми і питання винесені на самостійну роботу, що передують першому періодичному контролю; X_1 – бали першої періодичної контрольної роботи.

На екзамені студент повинен набрати 100 балів за виконання тестів (або задач чи завдань іншого виду). Сума балів (Σ) отриманих на екзамені додається до суми (S) набраних балів за періодичні контрольні, а також за виконання курсової роботи і ділиться навпіл.

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Усна відповідь на семінарському занятті	<p>5 балів – Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>4 бали – Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>3 бали – Студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу,</p>

	обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків. 2 бали – Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.
Есе	5 балів (1 – тему не розкрито, численні помилки; 2– тему розкрито частково, значна кількість помилок; 3 – тему розкрито не повністю, окремі помилки; 4 – тему розкрито, поодинокі помилки; 5 – тему повністю розкрито)
Презентація	5 балів (1 – тему не розкрито, численні помилки; 2– тему розкрито частково, значна кількість помилок; 3 – тему розкрито не повністю, окремі помилки; 4 – тему розкрито, поодинокі помилки; 5 – тему повністю розкрито)
Творчий проект	5 балів за (1 – тему не розкрито, численні помилки; 2– тему розкрито частково, значна кількість помилок; 3 – тему розкрито не повністю, окремі помилки; 4 – тему розкрито, поодинокі помилки; 5 – тему повністю розкрито)

Співвідношення балів національної оцінної, ECTS і 100 – бальної оцінної шкали таке:

10. Методи контролю

У процесі викладання навчальної дисципліни «Практичний курс англійської мови з мовленнєвою практикою та курсовою роботою» використовується вхідний контроль (на початку навчального року), поточний контроль (усний, письмовий, тестовий контроль, практична перевірка під час практичних занять), періодичний контроль (перша ті друга контрольні точки) та підсумковий (семестровий) контроль.

11. Рекомендована література

Основна

1. Virginia Evans – Jenny Dooley Enterprise 4 Coursebook (intermediate) – Express Publishing 1997.-198p.
2. Virginia Evans-Jenny Dooley Enterprise 4 Workbook (intermediate) – Express Publishing 1997.-83p.
3. Evans, V., Dooley, V. New Round Up 5. Pearson Education Ltd.
4. Evans, V., Dooley, V. New Round Up 6. Pearson Education Ltd.
5. Верба Г.В., Верба Л.Г. Довідник з граматикианглійськоїмови. – К.: Освіта, 1995. – 320 с.
6. Голицынский Ю.Б. Грамматика: Сборник упражнений. – Санкт-Петербург: «Каро», 2000. – 475 с.
7. Гужва Т. Английский язык. Разговорные темы: Для абитуриентов, слушателей курсов, студентов филологических факультетов.– К.: Тандем, 1997. – 352 с.
8. Гужва Т. Английский язык. Разговорные темы: Для абитуриентов, слушателей курсов, студентов филологических факультетов. 4.2. – К.: Тандем, 1998. – 336 с.
9. Качалова К.Н., Израилевич Е.Е. Практическая грамматика английского языка: в 2-х т. – К.: Методика, 1995.
10. Murphy, Raymond. English grammar in use: a self-study reference practice book for intermediate students, with answers. – Cambridge: Cambridge University Press, 1988. – 328 p.
11. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English/ A.S. Hornby. Fifth Edition. – Oxford: OxfordUniversityPress, 1995. – 1428 p.

Додаткова

1. Алмазова Л.А. Как научиться говорить по-английски: Учеб.пособие [для ин-тов и факультетов иностр. яз.]. – М.: Высш. школа, 1980. – 224 с.
2. БарабашТ.А. A Guide to Better Grammar. Пособие по грамматике современного английского языка. М., ЮНВЕС, 2000. – 329с.
3. Бурова З.И. Английский язык для гуманитарных специальностей вузов. Лабораторные работы и тесты: Учеб.пособие. – М.: Высш. шк., 1987. –143 с.
4. Вейхман Г.А. Новое в английской грамматике: Учеб.пособие для институтов и факультетов иностр. яз. – М.: Высш. шк., 1990. – 128 с.
5. Зайцева О.Л. Овладейте настоящим английским: Учебное пособие / О.Л. Зайцева, А.А. Меликян. – М.: АСТ: Восток – Запад, 2006. – 256с.

6. Лебединская Б.Я. Практикум по английскому языку. Английское произношение. – М.: ООО «Издательство Астрель»: ООО «Издательство АСТ», 2000. – 176с.
7. Резник Р.В. и др. Грамматика английского языка для учащихся средней школы. – М.: Просвещение, 1986 – 175 с.
8. Старшинова Е.К., Васильева М.А. Практическая грамматика английского языка/ Под ред. проф. Т.П. Розендорн. – К.: Пресса Украины, 1995.–232 с.
9. Тестові завдання з англійської мови (для вступників до вищих навчальних закладів) / За редакцією Ольги Валігури. Видання друге, доповнене. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2006. – 192с.
10. 1340 английских пословиц и поговорок с русскими эквивалентами. – М.:Ибис, 1992.– 127 с.
11. Alexander. L.G. (Louis George) Longman English grammar practice (intermediate level). - Longman Group UK Limited 1990. – 296p.

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. www.multitran.ru
2. <http://englishtips.org/>
3. www.bbc.co.uk
4. www.oup.com/elt
5. foreign-language-online.com.
6. <http://linguaspectrumplus.com>
7. abc-english-grammar.com
8. english-grammar.biz
9. homeenglish.ru/Grammar.htm
10. english-4you.ru
11. <http://englishgrammarinuse.ru/>
12. <http://englishwell.org>
13. <http://dictionary.reference.com/>
14. <http://dictionary.cambridge.org/>
15. oxforddictionaries.com